

AFSCHRIFT

Defensie

Ministerie van Defensie

Directie Voorlichting en
Communicatie

Bezoekadres:
Spui 32
Postadres:
MPC 58 B
Postbus 90701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Aan

Datum 25 november 2008
Ons kenmerk V/2008030021
Onderwerp WOB-verzoek PX-10

Geachte mevrouw

Bij e-mail van 7 oktober 2008 heeft u bij het ministerie van Defensie een verzoek op basis van de Wet openbaarheid van bestuur ingediend. U verzoekt om de volgende documenten:

1. de nota uit januari 1981 van de chef marinestaf, waarin wordt ingegaan op de gevaren die zijn verbonden aan het gebruik van het benzeenhoudende schoonmaakmiddel PX10, en waarin veiligheidsvoorschriften worden afgekondigd;
2. het rapport van het Hoofd Geneeskundige Dienst over de gevaren verbonden aan het gebruik van PX10, waarnaar in bovengenoemde nota wordt verwezen.

In antwoord op uw verzoek bericht ik u als volgt.

Beide documenten (de nota uit januari 1981 van de Chef van de marinestaf met als onderwerp 'Waterdisplacing fluid PX-10' en de nota van de Inspecteur Geneeskundige Dienst der Zeemacht aan de chef van de marinestaf, nr. 22536/797, d.d. 4 december 1980) besluit ik openbaar te maken en treft u als bijlagen bij dit besluit aan.

De Minister van Defensie
voor deze,
De secretaris-generaal,

drs. A.H.C. Annink

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit bezwaar indienen bij de minister van Defensie. Het bezwaarschrift dient te worden gericht aan de Commissie advisering bezwaarschriften Defensie (t.a.v. de Directie Juridische Zaken), Postbus 20701, 2500 ES Den Haag. Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend, een dagtekening bevatten en van de naam en het adres van de indiener zijn voorzien. Uit het bezwaarschrift moet duidelijk blijken tegen welk besluit en op welke gronden bezwaar wordt gemaakt.

Bij beantwoording datum, ons kenmerk en onderwerp vermelden.

NOTA

aan: de chef van de marinestaf

van: de inspecteur geneeskundige dienst der zeemacht

opsteller : LTZAR 1 datum : 4 december 1980
doordruk : nummer : 22536 /797
medezenden : voorstel-/opdrachtnr.:
onderwerp : PX-10 classificatie :

Hierbij verzoek ik Uw aandacht voor het volgende:

In wapenkamers in gebruik bij de Koninklijke marine wordt frequent gewerkt met wapenolie PX-10. Uit dezerzijds ontvangen rapportages blijkt dat voor het werken met deze wapenolie geen voorzorgsmaatregelen zijn getroffen; hetgeen gelet op de samenstelling niet verantwoord wordt geacht. Het zij bekend dat PX-10 namelijk onder meer benzeen, toluen en xyleen bevat, alle stoffen, die tot de groep aromatische koolwaterstoffen behoren en een narcotische werking hebben.

Aan het werken met deze stoffen zijn risico's verbonden. Zo is benzeen een stof, die de werking van de hartspier beïnvloedt en in hoge doseringen (20.000 ppm) kan reeds een blootstelling hieraan van 5 à 10 minuten acuut fataal zijn, terwijl langdurige blootstelling aan ook zeer kleine doseringen eveneens levensgevaarlijk kan zijn.

Behoudens voornoemde gevaren geven genoemde stoffen ook aanleiding tot acuut optredende klachten zoals irritatie van huid en slijmvliezen. Recentelijk hebben enkele officieren-arts melding gemaakt van dergelijke klachten.

Op grond van vorenvermelde gevaren en niet in de laatste plaats daar deze stof een aangetoonde carcinogene werking heeft is voor industriële toepassing het gebruik van benzeen in de burgermaatschappij zelfs verboden.

Naar mijn mening zijn over deze stof zoveel gegevens bekend dat ook in de K.M. de toepassing hiervan in reinigingsmiddelen e.d. ontoelaatbaar moet worden geacht. Het gebruik van middelen, die andere aromatische koolwaterstoffen bevatten dient tot een minimum te worden beperkt en bij het eventuele gebruik van deze stoffen dienen voldoende en adequate voorzorgsmaatregelen te worden getroffen; dit laatste hetzij door het aanbrengen van afzuiginstallaties, hetzij door zorg te dragen voor goede ventilatie, zodat de risico's tot een uiterst minimum worden beperkt.

Bij DMKM ware er aan te dringen het PX-10 te doen vervangen door minder schadelijke middelen doch tenminste adequate maatregelen te treffen voor veilig werken met deze stof. Indien vervanging niet mogelijk zou zijn, moge ik adviseren er zorg voor te doen dragen dat de, in de lijst brandbare en gevaarlijke stoffen genoemde, MAC-waarden niet worden overschreden.

Opgemerkt zij dat tijdens het schrijven van deze nota een drietal telegrammen als info werden ontvangen met betrekking tot PX-10. Ik verzoek U deze nota als medische ondersteuning van het gestelde in deze telegrammen (020734 z dec. '80 en 020724 z dec. '80 fm CZMNE) te beschouwen.

indice:

- zie vervolg Nota -

MINISTERIE VAN DEFENSIE

MARINE

- v e r v o l g **NOTA**

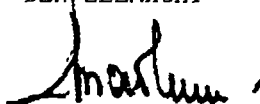
aan:

van:

opsteller :	datum :
doordruk :	nummer :
medezenden :	voorstel-/opdrachtnr.:
onderwerp :	classificatie :

Tot slot ben ik van mening dat ook in dit geval, evenals eerder met otto fuel II, opnieuw de noodzaak blijkt om het "stoffenbeheer" in de K.M. met voortvarendheid nader te structureren en vorm te geven. Gewezen zij hierbij ook op de brief van de voorzitter van de bedrijfsveiligheid K.M. nr. 0204/1000/BV d.d. 10 november 1980, die ik ten volle ondersteun.

DE INSPECTEUR GENEESKUNDIGE DIENST
DER ZEEMACHT

H.S. Bartfema
commandeur-arts

indice.

NOTA

Directeur materieel KM
chef van de marinestaf

datum 5 januari 1981
nummer S. 155.170/154.896

-2-

Waterdisplacing fluid PX-10

voorstel/
opdracht
classificatie

- Referten: 1. Brief van de commandant van het korps mariniers aan de Minister van Defensie, nr. 0075543/0075397 d.d. 12 december 1980;
2. Nota van de inspecteur geneeskundige dienst der zeemacht aan de chef van de marinestaf, nr. 22536/797, d.d. 4 december 1980;
3. Bericht van CZMNED aan MARJNEDENHAAG dtgr. 020734Z Dec 80

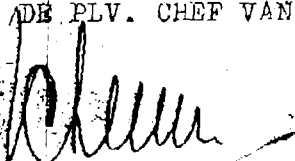
Uit de inspectierapporten van CZMNED en uit de in referentie genoemde brief, nota en berichten is mij gebleken dat het waterdisplacing fluid PX-10 onder niet acceptabele condities in wapenkamers wordt gebruikt. Ik acht dit te meer onaanvaardbaar omdat het bedoelde PX-10 elementen, zoals benzeen, toluen en xyleen bevat, die zeer schadelijk en zelfs onherstelbaar kunnen zijn voor de gezondheid van het personeel, dat met deze stof moet werken.

Gelet op het voorgaande verzoek ik U op korte termijn maatregelen te doen nemen, die aan deze uit oogmerk van bedrijfsveiligheid en personeelszorg ongewenste situatie een einde maken.

Ik denk hierbij op de eerste plaats aan het vervangen van PX-10 door een minder gevaarlijke stof of, als dit niet uitvoerbaar is, het gebruik van PX-10 met adequate veiligheidsmaatregelen te begeleiden. Dit laatste is naar mijn mening in een aantal gevallen problematisch vanwege bij voorbeeld de specifieke eisen die aan wapenkamers zijn gesteld en vanwege de omstandigheden, waaronder mariniers hun wapens moeten kunnen reinigen. Ik verzoek U mij omtrent de door U getroffen activiteiten te berichten.

DE CHEF VAN DE MARINESTAF
voor deze

DE PLV. CHEF VAN DE MARINESTAF

J.H. Scheuer
schout-bij-nacht